

Handläggning Ulf Peter Erik Götblad
Direkttelefon 0520-49 77 99
Epost peter.gothblad@trollhattan.se
Datum 2018-02-22
Diariernr KS 2017/00907

Regeringskansliet/Kulturdepartementet
Drottninggatan 16
103 33 Stockholm

Transperson i Sverige - Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor SOU 2017:92 / KU2017/02516/DISK

Kulturdepartementet har remitterat rubricerad utredning. Trollhättans Stad lämnar följande synpunkter:

Inledande synpunkter

Utredningen gör en omfattande och djupgående beskrivning av transpersoners utsatthet på alla nivåer i samhället och hur stat, kommun och landsting många gånger brister i realiserandet av transpersoners rättigheter.

De förslag som utredningen lägger fram, rör främst den könsbekräftande vården och ett stärkt och trans-inkluderande perspektiv på mänskliga rättigheter. Många av dessa förslag rör alltså främst de nationella och regionala verksamheterna men kommer också att ha påverkan på kommunerna.

Ytterst handlar det om strukturella problem och hinder samt bristande kunskap. Det behöver ske en kunskapshöjning kring transpersoners situation.

14.1.1 samordning av arbetet för hbtqi-personers rättigheter (476)

Trollhättans Stad ställer sig bakom förslaget att ge jämställdhetsmyndigheten ett samordnande och stödjande uppdrag, så att övriga myndigheter kan få det stöd de behöver för att genomföra de förändringar som behövs. Myndighetens roll i förtydligandet av de hbtqi-inkluderande jämställdhetspolitiska målen är en nyckelfaktor i realiserandet av hbtqi-personers rättigheter, samt ansvarsutkrävande. Det får också anses av största vikt att SKL tidigt involveras så att kommuner och landsting, var för sig men även i samverkan får möjlighet till vägledning och stöd i sitt utvecklings- och förändringsarbete.

14.1.3 Kunskap om hbtqi-personers levnadsvillkor i relevanta utbildningar (490)

Trollhättans Stad välkomnar utredningens förslag att säkerställa kunskap om hbtqi-personers levnadsvillkor i relevanta akademiska och yrkesutbildningar. På så vis kan kunskapen spridas och ge underlag för utvecklingsarbetet inom respektive organisation. Trollhättans Stad anser att inkluderandet av ett hbtqi-perspektiv är av extra stor vikt i yrkesutbildningar för förskolelärare, lärare och personal inom elevhälsan.

Stadskansliet

14.1.7 Tillgängliga toaletter och omklädningsrum (497)

Trollhättans Stad delar utredningens uppfattning om nödvändigheten av tillgång till könsneutrala toaletter och omklädningsrum, arenor där transpersoners annars riskerar att utsättas för våld, trakasserier och övergrepp, tillgången till könsneutrala toaletter är därav vital för realiserandet av transpersoners rättigheter.

Trollhättans Stad ställer sig mycket positiva till förslaget om att inrätta statsbidrag för utveckling av transinkluderande miljöer, samt att en vägledning i utformning av transinkluderande toaletter och omklädningsrum är nödvändig. Trollhättans stad ställer sig även positiv till uppmaningen att alla offentliga aktörer bör skylta enskilda toaletter könsneutralt samt säkerställa att det finns ett könsneutralt alternativ i de fall där enbart könsneutrala toaletter inte är genomförbart.

14.1.8 Ökad kunskap om transpersoners brottsutsatthet (499)

Trollhättans Stad ställer sig positiv till uppdraget som ges till Brottsförebyggande rådet där transpersoner bör inkluderas i den Nationella trygghetsundersökningen. Detta kan innebära att kunskap och statistik omkring transpersoners brottsutsatthet på olika sätt sprids – och kan ge underlag för hur verksamheter kan utvecklas för att förebygga brott och främja inkluderande miljöer.

14.1.9 Stöd till civila samhällets arbete med brottsofferstöd (500)

Civilsamhället utgör en viktig del i samhällets stöd till brottsutsatta och därför välkomnar Trollhättans Stad ett utökad stöd till denna verksamhet.

14.2.1 barn och unga transpersoners levnadsvillkor (506)

Trollhättans stad ställer sig bakom förslaget att ge barnombudsmannens uppdrag att öka kunskapen i samhället om hur unga transpersoner och barn och unga med inter-sexvariationer får sina rättigheter tillgodosedda och realiserade. Att inte kunna tillgodogöra sig sin utbildning på grund av trakasserier eller diskriminering från elever och lärare får en avgörande inverkan på resten av livet. Skolinspektionen har därav ett omfattande uppdrag att utreda unga transpersoners situation i skolan.

14.2.4 asylsökande transpersoners situation (511)

Trollhättans Stad välkomnar förslaget att utredningar av hbtqi-personers asylansökningar bör anta ett normkritiskt perspektiv så att de eventuella stereotypa föreställningar som präglar ett beslut kan bli belysta. Till det hör att de som arbetar med asylsökande får ökade kunskaper liksom att beredskapen höjs för att möjliggöra trygga boenden för asylsökande hbtqi-personer.

14.3.1 Kunskapshöjande insatser och ett mer riktat arbete (515)

Trollhättans Stad ställer sig bakom utredningens förslag om kunskapshöjande insatser riktade till personer med strategiskt ansvar för folkhälsoarbete. Det är även angeläget med ett ökat fokus på transpersoners särskilda behov vid suicidprevention och att regioner och kommuner i sina handlingsplaner redogör för hur man kan främja den psykiska hälsan och förebygga psykisk ohälsa hos transpersoner. Transpersoners utsatthet kan inkluderas inom folkhälsopolitikens elva områden, men det behövs ökad kunskap för att detta ska genomföras.

14.4.1 Ökad kunskap om en tryggare vård (520)

Trollhättans Stad ställer sig bakom förslaget att socialstyrelsen och skolverket får i uppdrag att uppdatera vägledning för elevhälsan med kunskap om unga transpersoners levnadsvillkor. Kvaliteten i mötet är av stor vikt för en jämlik vård, och utredningen belyser behovet av tydligare kriterier för bemötandefrågor inom vården

14.5.1 Tryggare mötesplatser och stärkt egenorganisering

Trollhättans Stad delar utredningens uppfattning att egenorganisering är en viktig faktor för ökad psykisk hälsa. För många transpersoner är det viktigt att träffa andra i samma situation för att förstå sig själv och sin egen könsidentitet. Trollhättans Stad ställer sig därför bakom att statsbidraget till hbtqi-organisationer höjs och att MUCF får i uppdrag att kartlägga hur transpersoner upplever sina möjligheter att delta i civilsamhället, samt att uppdatera sitt utbildningsmaterial för fritidsgårdspersonal ur ett transperspektiv. Den nationella ungdomsenkäten visar att transpersoner i högre utsträckning än cis-ungdomar besöker fritidsgårdar.

14.6 Transpersoners situation på arbetsmarknaden (527)

14.6.1 Kunskapsspridande insatser

Trollhättans Stad stödjer förslaget att ge DO i uppdrag att genomföra kunskapshöjande och kunskapsspridande insatser hos olika aktörer på arbetsmarknaden. Trollhättans stad anser att i uppdraget till Arbetsmiljöverket, stor vikt bör läggas på reglerna kring omklädningsrum, tvätt- och duschutrymmen samt toaletter för att inkludera ett transperspektiv.

14.9.1 Bättre inkludering av transpersoner I enkäter och undersökningar (539)

Trollhättans Stad delar utredningens uppfattning att det finns behov att ta fram stödmaterial från SCB i hur man kan inkludera binära och icke-binära transpersoner i enkäter och undersökningar. Att i de fall där det är relevant, inkludera ett tredje svarsalternativ utöver kvinna/man, stämmer överens med rekommendationerna från Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter (2015).

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Ulla Andersson
kommunsekreterare